

Utveckling av energiindikatorer till de nya energipolitiska målen och den pågående elektrifieringen

Uppdraget

I regleringsbrevet för 2025 fick Energimyndigheten i uppdrag att utveckla energiindikatorerna mot de nya energipolitiska målen och den pågående elektrifieringen.¹

Statens energimyndighet får i uppdrag att utveckla och anpassa den årliga rapporteringen av energiindikatorer till de nya energipolitiska målen och för att kunna följa den pågående elektrifieringen i samhället. I uppdraget ingår att göra informationen tillgänglig för en större målgrupp. Uppdraget ska rapporteras till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) senast den 20 maj 2026.

Denna rapport utgör rapportering av uppdraget.

Bakgrund

Energiindikatorrapporten har utvecklats kontinuerligt sedan första publiceringen 2002 men de senaste åren har insikten växt om behovet av ett större utvecklingsarbete. Bakgrund är förändringar och dynamik inom energipolitiken såväl som inom samhälls- och teknikutvecklingen i stort. Brett tolkat är syftet med arbetet att tillgängliggöra uppföljning med hög kvalitet för viktig utveckling inom energiområdet i en värld som förändras i allt snabbare takt.

I rapporten redogörs för det utvecklingsarbete som genomförts i samband med årets indikatorrapport. Detta utvecklingsarbete har två huvudsakliga beståndsdelar: nya indikatorer och rapportstruktur som svarar upp mot de energipolitiska målstrukturerna samt ett arbete med att tillgängliggöra och visualisera indikatorerna för en större målgrupp.

Metod

Som grund för utvecklingsarbetet har Energimyndigheten genomfört en systematisk inventering av befintliga indikatorer och en gapanalys mot de energipolitiska målen samt mot utveckling av elektrifieringen. Syftet har varit att identifiera vilka delar av målbilden som redan täcks av befintliga indikatorer och var det finns behov av komplettering.

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Statens energimyndighet, regleringsbrevsuppdrag 7.

Som grund för arbetet för en mer tillgänglig och relevant rapport har en bred analys av indikatorer som informationsbärare utifrån olika målgrupper genomförts. Den årliga indikatorrapporten har analyserats utifrån frågorna; vad förklaras, hur förklaras det samt vilken styrka har förklaringen? Rapportens nytta och syfte har även satt i relation till Energimyndighetens andra uppföljnings-/rapporteringsuppdrag.

Arbetet med att utvärdera befintliga indikatorer och ta fram nya indikatorer har gjorts i samverkan med Svenska kraftnät och Energimarknadsinspektionen. Svenska kraftnäts uppdrag om att följa upp leveranssäkerhetsmålet² har beaktats och myndigheternas respektive uppdrag jämförts för att förstå de gemensamma behoven av uppföljning inom respektive uppdrag och få samsyn i mätbarhet och formuleringar. Energimarknadsinspektionen har bidragit med kunskap och statistik om flexibilitet i elsystemet och varit bollplank för analysen av mätbarhet på området. Svenska kraftnät har även bidragit med kunskap och data till balans(stödtjänst)marknaderna.

Resultat

Ny rapportstruktur med tydligare koppling till målen

Den mest genomgripande förändringen i årets rapport är att rapportstrukturen har ändrats för att tydligare spegla uppdraget att följa upp de energipolitiska målen och den pågående elektrifiering.

Den nya strukturen fokuserar på de energipolitiska målen och syftar till att ge tydligare och enklare uppföljning bland annat genom att förklara på vilket sätt respektive indikator påverkar det som följs upp. Nu organiseras indikatorerna efter målstrukturer på energiområdet och närliggande områden, följt av kapitel där utvecklingen för ramsättande och styrande områden redovisas. Många av de indikatorer som redovisas påverkar utvecklingen för flera mål. Genom tydligare hänvisningar mellan olika avsnitt kan läsaren få en fördjupad förståelsen av vad som påverkar utvecklingen av respektive mål eller område.

Rapporten inleds med en beskrivning av energipolitikens tre grundpelare – försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet – och indikatorer som belyser respektive pelare. Därefter följer kapitel som följer upp de nationella energipolitiska målen: planeringsmålet, leveranssäkerhetsmålet, effektivare energianvändning, fossilfri elproduktion samt forskning och innovation på energiområdet.

Redovisningen inkluderar även ett antal politiska mål med tydliga kopplingar till utvecklingen på energiområdet, bland annat de nationella klimatpolitiska målen.

² Förordning (2025:782) med instruktion för Affärsverket svenska kraftnät;15 § punkt 5.

Därefter följer ett kapitel om EU-mål med stor betydelse för den svenska energipolitiken, här nämns också Pariskonventionen och EU:s klimatmål.

Rapporten avslutas med två kapitel där det ena behandlar områden med betydelse för energiomställningen, medan det andra redovisar indikatorer för energimarknader och priser som påverkar tillgång och efterfrågan på energi.

Den nya strukturen syftar också till att tillgängliggöra indikatorerna för en bredare målgrupp. När varje kapitel direkt besvarar en specifik fråga om måluppfyllnad blir rapporten lättare att navigera i för läsaren.

Inventering och gapanalys av indikatorerna

Gapanalysen visar att täckningen genom befintliga indikatorer i huvudsak är god för att kunna följa upp de nya energipolitiska målen. Flera av de indikatorer som sedan tidigare ingår i rapporten bidrar direkt till uppföljningen av de nya målen. Utifrån analysen har ett antal kompletterande indikatorer lagts till för att bättre följa upp målen.

Indikatorer kopplade till planeringsmålet för elsystemet

Planeringsmålet innebär att planeringen av det svenska elsystemet ska ge förutsättningar för att leverera den el som behövs för en ökad elektrifiering och för att möjliggöra den gröna omställningen. Regeringen bedömer att Sverige bör planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. Behovet av el i olika geografiska områden ska tydliggöras för 2030, 2035, 2040 och 2045 och följas upp vid regelbundna kontrollstationer med start 2030.

För uppföljningen har målet brutits ned i komponenter som tillsammans speglar de dimensioner som propositionen lyfter: tillräcklig elproduktion, geografisk planering, tidsmässig planering med delmål, anslutningsmöjligheter för ny produktion och förbrukning samt samhällsekonomisk effektivitet i utbyggnaden. Dessa delkomponenter knyts sedan till en uppsättning indikatorer – befintliga och nya – som ska bidra med en samlad bedömning av måluppfyllelsen.

Planeringsmålet — komponenter och indikatorer

Mål: tillräcklig el för en ökad elektrifiering och för att möjliggöra den gröna omställningen

Figur 1. Befintliga och nya indikatorer i rapporten som svarar mot respektive målkomponent i planeringsmålet

Indikatorer kopplade till leveranssäkerhetsmålet för elsystemet

Leveranssäkerhetsmålet innebär att det svenska elsystemet ska ha förmåga att leverera el där efterfrågan finns, i rätt tid och i tillräcklig mängd, i den utsträckning det är samhällsekonomiskt effektivt. Syftet med målet är att skapa förutsättningar för en trygg elförsörjning genom ett effektivt, robust och motståndskraftigt elsystem. En fördjupad uppföljning av leveranssäkerhetsmålet kommer att ske vid regelbundna kontrollstationer med start 2030.

Proposition 2023/24:105 om Energipolitikens långsiktiga inriktning definierar leveranssäkerhet i elsystemet och består utav fem komponenter: resurstillräcklighet (såväl energi- som effekttillräcklighet), möjlighet att ansluta ny produktion och förbrukning, överföringskapacitet, driftsäkerhet inklusive förmåga till ö-drift och regional effekt, samt kostnadsutveckling för slutkund. Dessa delkomponenter knyts sedan till en uppsättning indikatorer – befintliga och nya – som ska bidra med en samlad bedömning av målluppfyllelsen.

Svenska kraftnät har ett övergripande ansvar för att följa upp målet, och utvecklingsarbetet med indikatorerna har genomförts i samverkan mellan myndigheterna. Våra respektive uppdrag har jämförts för att förstå de

gemensamma behoven av uppföljning inom respektive uppdrag och få samsyn i mätbarhet och formuleringar. Resultatet återfinns i Figur 2.

Komponentnedbrytningen följer Prop. 2023/24:105 som explicit listar fem komponenter. Vissa indikatorer redovisas i andra kapitel av redovisningskäl, men bidrar till uppföljningen av flera mål. Arbetet har genomförts i samverkan med Svenska kraftnät, som har övergripande uppföljningsansvar.

Figur 2. Befintliga och nya indikatorer i rapporten som svarar mot respektive målkomponent i leveranssäkerhetsmålet

Övriga nya indikatorer

Energiindikatorrapporten har även utökats med ett antal indikatorer som följer upp aktuella och relevanta utvecklingar inom energisystemet.

- Biouttag och biobränslepriser
- Fjärrvärme kopplas till kraftvärmeindikatorn
- Avbrott i fjärrvärmenäten har kopplats till indikatorn för Trygg energiförsörjning

Slutligen har ett urval av indikatorer för uppföljning av det övergripande målet för forskning och innovation på energiområdet inkluderats, som svarar upp mot skrivningen i Energimyndighetens instruktion:

- Utbetalda medel från energiforskningsanslaget
- Kunskap och kompetensförsörjning för energiomställningen

- Nyttiggörande av energiforskningen
- Internationellt samarbete inom energiforskningen

Visualisering och tillgängliggörande

I samband med årets rapport visualiseras ett urval av energiindikatorer på Energimyndighetens webbplats. Syftet är att förenkla och förklara indikatorerna för en bredare målgrupp, öka förståelsen för vilken roll indikatorerna har i energisystemets utveckling och ge bättre förutsättningar att följa utvecklingen över tid.

Visualiseringen sker inom ramen för verktyget ”Sveriges energisystem”, ett sammanhållet koncept för att beskriva och analysera energisystemets olika delar och samband samt ge en helhetsbild av hur energisystemet fungerar, vad som påverkar utvecklingen och hur det kan komma att se ut i framtiden.³

Som ett ytterligare led i arbetet med att tillgängliggöra indikatorerna publiceras den underliggande statistiken även i Energimyndighetens statistikdatabas.⁴ Där kan statistiken sökas, filtreras och hämtas i ett maskinläsbart format, vilket underlättar för användning i forskning, analys och utredningsarbete.

Den nya rapportstrukturen, energiindikatorer i siffror, visualiseringarna på webbplatsen och statistikdatabasen utgör tillsammans ett samlat och öppet tillgängligt informationsutbud för uppföljning av det svenska energisystemets utveckling, med utgångspunkt i de energipolitiska målen.

För vidare arbete

För Energimyndigheten har arbetet med uppdragen gett en långsiktig idéinriktning för indikatorrapporten framåt och även förtydligat rapportens syfte i förhållande till annan uppföljning, rapporteringar och statistik.

Energimyndigheten kommer fortsätta samverka med externa parter både i syfte att utvärdera och ta fram nya indikatorer, men även inhämta behov av indikatorer för uppföljning samt få kunskap om nya data, mätmetoder och perspektiv.

Den nya rapportstrukturen med tydligare uppföljning av de energipolitiska målen kommer fortsatt utgöra ramen för hur indikatorrapporten utvecklas. Det innebär att uppföljningen av tillkommande – exempelvis det nya målet för en effektiv energianvändning – eller förändrade energipolitiska mål, kommer att infogas i den nuvarande rapportstrukturen och följas upp på ett likvärdigt sätt. På så sätt bibehålls kontinuitet och igenkänning, samtidigt som det finns en flexibilitet att inkludera nya målområden i rapporten.

Det utvecklingsarbete som nu påbörjats avseende indikatorrapporten har tydliga kopplingar till andra uppdrag hos Energimyndigheten, i synnerhet det nya

³ [Sveriges energisystem – en översikt](#)

⁴ [PxWeb - välj tabell](#)

uppdraget i myndighetens instruktion att göra *en samlad analys och bedömning av energiomställningen* vart fjärde år.⁵ Inom ramen för det uppdraget görs en samlad bedömning av energisystemets utveckling under föregående fyraårsperiod, och där är indikatorrapporten ett oundgängligt verktyg för att ge en heltäckande bild. Även där är fokus på utvecklingen i enlighet med de energipolitiska målen. I det avseendet skapar indikatorrapportens nya struktur ytterligare bättre förutsättningar för fyraårsuppföljningen. Dessutom säkerställer det att myndighetens olika uppdrag ger en samstämmig bild av energisystemets utveckling och med en inramning som såväl beslutsfattare som allmänheten känner igen sig i.

Indikatorrapporten har också nära beröringspunkter med Energimyndighetens långsiktiga scenarier, de årliga kortsiktsprognoserna samt det myndighetsgemensamma uppdraget om uppföljning av samhällets elektrifiering. Tillsammans utgör dessa underlag ett samlat system/verktyg för uppföljningen av energiomställningen, där indikatorrapporten ger den strukturerade årliga uppföljningen och scenarierna och prognoserna bidrar med framåtblickande perspektiv.

Indikatorrapportens roll förstärks ytterligare i takt med att de nya energipolitiska målen ska följas upp vid kontrollstationer från 2030. Kontrollstationerna förutsätter ett robust och kontinuerligt indikatorunderlag, vilket ställer krav på utveckling avseende elektrifiering- och beredskapsindikatorer. Nästa upplaga av *En samlad analys och bedömning av energiomställningen* ska redovisas 2030 och till dess kommer de båda uppdragen utvecklas parallellt för att dra nytta av och synkronisera det som är gemensamt.

Arbets sättet som tillämpats i årets utvecklingsarbete – systematisk inventering och gapanalys av indikatorerna mot målbildens komponenter – kommer att tillämpas även framöver. Indikatorerna är inte tänkta som en statisk uppsättning; de ska kunna utvecklas i takt med att målbilden förändras, datatillgången förbättras och nya områden får ökad relevans. Utvecklingen kan ske både genom att nya indikatorer tillkommer där täckningen är otillräcklig och genom att befintliga indikatorer förbättras – exempelvis genom bättre datakällor. Ambitionen är inte att kontinuerligt utöka antalet indikatorer, utan att säkerställa att rätt indikatorer används för att följa upp respektive mål på ett ändamålsenligt sätt.

⁵ 31 § i Förordning (2025:784) med instruktion för Statens energimyndighet